

# Politisk plattform

Ungdommens-rettighetsorgan

## Ungdomsmedvirkning

Ungdommens rettighetsorgan (URO) er ungdomsgruppen til Plan International Norge. Vi består av 15-20 frivillige ungdommer, i aldersgruppen 15-23. Vår virksomhet er forankret i Plan International Norges arbeid med FNs barnekonvensjon og bærekraftsmålene.

URO har en rådgivende funksjon overfor Plan Norge, og vårt arbeid har et særlig fokus på bærekraftsmål nummer fem. Målet handler om å oppnå liketilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.

Vi fremmer likestilling gjennom et interseksjonelt perspektiv som ivaretar mangfoldet av erfaringer blant jenter og kvinner. Vårt mål er en mer rettferdig verden der alle barn og unge har de samme rettighetene og mulighetene. Vi arbeider med følgende tematiske områder:

- Ungdomsmedvirkning
- Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter
- Kjønnbasert vold
- Likestilling
- Fred og trygghet for barn
- Klimapåvirkning

## Seksuell- og reproduktiv helse

Verden har aldri hatt en så ung befolkning som i dag, og i flere av landene der Plan International arbeider, utgjør ungdommer over femti prosent av befolkningen. Ungdom leder mange av de mest betydningsfulle endringene i verden, og viser et enestående engasjement, pågangsmot og vilje til å forme sin egen framtid.

Et gjennomgående problem er likevel at ungdom ofte faller mellom to kategorier i samfunnsdebatten, barn og voksne. Dermed overses en gruppe som står overfor store utfordringer, blant annet knyttet til utdanning, barneekteskap og begrenset medbestemmelse.

For å skape varig endring og fremme likestilling må unge mennesker, og særlig unge kvinner og jenter, involveres aktivt i alle deler av beslutningsprosesser. Reell ungdomsmedvirkning må integreres i alle deler av organisasjoners og myndigheters arbeid, fra konsultasjoner og partnerskap til ungdomsledede initiativer. Dette forutsetter at voksne er villige til å dele makt og gi rom for ungdommens perspektiver og lederskap. Plan international har derfor som mål å være en ungdomssentrert organisasjon, og gir blant annet URO en sentral rolle i sitt arbeid og virksomhet.

URO krever at:

- Unge aktivt blir inkludert i nasjonale og internasjonale beslutningsprosesser for å fremme sine erfaringer, behov og løsninger der det er hensiktsmessig
- Unge blir lyttet til, og tatt på alvor i utforming av politikk og offentlig debatt

## Kjønnsbasert vold

Kjønnsbasert vold rammer millioner av mennesker, og kvinner og jenter er særlig utsatt. Denne formen for vold er et av verdens mest utbredte og systematiske menneskerettighetsbrudd, og forekommer i alle samfunn. I krig og konflikt brukes kjønnsbasert vold ofte som våpen, og Norge er ikke et unntak.

Voldtekt og vold i nære relasjoner utgjør et alvorlig samfunnsproblem, og Norge har tidligere blitt kritisert av FNs kvinnekomité for mangelfull håndtering av kjønnsbasert vold.

Vold foregår ikke bare fysisk, men også digitalt. Ifølge Plan International opplever seks av ti jenter hets og trakassering på nett på verdensbasis, og i Norge tilsvarer dette forholdet to av tre jenter. Jenter utsettes for digital vold utelukkende fordi de er jenter. For jenter med funksjonsvariasjon, tilhørighet til LHBTQI+ miljøet, etnisk bakgrunn eller politisk deltakelse, forsterkes volden ytterligere.

Digital vold kan føre til alvorlige psykiske og fysiske konsekvenser, og den begrenser jenters deltakelse i det offentlige rom.

URO krever at:

- Det etableres effektive rapporteringsmekanismer som spesifikt retter seg mot kjønnsbasert vold, og at voldsutøvere får konsekvenser for handlingene
- Omfang og konsekvenser av kjønnsbasert vold må kartlegges og utredes.
- Jenter skal kunne ytre seg uten å frykte for kjønnsbasert vold

## Likestilling

Selv om Norge gjerne beskrives som et samfunn bygget på likestilling, respekt og menneskerettigheter, viser virkeligheten at mange minoriteter fremdeles møter strukturelle barrierer, fordommer og diskriminering. Skeive personer utsettes fortsatt for hets, vold og sosial ekskludering som følge av sin identitet og sitt uttrykk.

Urfolket i Norge, samene, må fortsatt kjempe for grunnleggende rettigheter til språk, kultur og tradisjonelle landområder, rettigheter som er tydelig forankret i folkeretten og som staten Norge har en plikt til å beskytte og fremme

Barn og unge som søker asyl opplever ofte manglende oppfølging og rettssikkerhet, og får ikke den tryggheten, beskyttelsen og omsorgen de har krav på etter FNs barnekonvensjon.

Videre opplever kvinner og jenter fortsatt begrensinger og diskriminering i arbeidslivet, på skolen og i samfunnet. Vold og voldtekt mot kvinner er enda et sterkt utbredt problem, og unge gutter har stadig mer fiendtlige holdninger mot det motsatte kjønn.

URO krever at:

- Fremmedfrykt og rasisme har fått sterkere fotfeste i Norge, noe som skaper et kaldere og mer splittet samfunn. Når rettighetene til minoriteter svekkes, svekkes også demokratiet. Et samfunn som ikke klarer å beskytte sine mest sårbare grupper, mister gradvis det som gjør det rettferdig og human.

URO krever at:

- Det skjer et kunnskapsløft om interseksjonalitet i skolen
- Norge følger FNs konvensjoner om sivile og politiske rettigheter, barnekonvensjonen og flyktningkonvensjonen
- Alle brudd på menneskerettighetene tas på alvor og rettes opp umiddelbart

## Fred og trygghet for barn og unge

Alle barn har rett til en trygg oppvekst, til skolegang og til å forme sin egen framtid. Likevel står 244 millioner barn og unge i dag utenfor skolen, og hvert år blir mer enn tolv millioner barn giftet bort. De fleste av dem er jenter. Dette handler ikke bare om tall, men om liv som fratas frihet, rettigheter og muligheter.

Norge har forpliktet seg til å bruke én prosent av statsbudsjettet på internasjonal bistand, men i fjor gikk nesten åtte prosent av bistandsmidlene til å dekke utgifter til flyktningmottak i Norge. Når midler som skal redde liv og gi utdanning i det globale sør brukes innenlands, svekkes innsatsen for de barna som trenger hjelpen mest.

URO krever at:

- Bistandsbudsjettet tydelig prioriterer barn og unge, med et særlig fokus på jenter
- Midlene som brukes på flyktningmottak skal komme i tillegg til bistandsmidlene, ikke på bekostning av dem.

# Klima

Klimaendringene er menneskeskapte, og de forverrer allerede eksisterende humanitære kriser. De rammer derimot ikke alle likt. Det globale nord står for hoveddelen av utslippene, mens det globale sør lever med konsekvensene.

Jenter i sør rammes særlig hardt; jenter er de som først mister tilgang til skole og helsetjenester, og i krisetider øker både kjønnsbasert vold og barneekteskap. Likevel er jenters rolle nesten fullstendig oversett i klimaarbeidet. Nasjonale klimastrategier anerkjenner i liten grad verdien av å investere i jenters utdanning, og under to prosent av strategiene nevner jenter i det hele tatt.

Dette er ikke bare urettferdig, men også dårlig klimapolitikk. Utdanning av jenter er en av de mest effektive løsningene for å redusere utslipp og bygge motstandsdyktige samfunn.

URO krever at:

- Fokus på jenter må stå i sentrum for klimakampen i både nasjonale og internasjonale arenaer
- Jenters rett til utdanning beskyttes i møte med klimaendringer
- Jenter er involvert i prosesser og utfall i overgangen til en karbonfri og bærekraftig fremtid.

## Avslutning

URO arbeider for en mer rettferdig verden for dagens og framtidens unge, og påvirker politiske beslutninger gjennom høringer, innspillsmøter og dialog med beslutningstakere nasjonalt. Vi deltar også jevnlig på internasjonale møter og konferanser der vi løfter jenteperspektivet og unges erfaringer.

For å nå bredere ut formidler vi kunnskap og perspektiver gjennom leserinnlegg, sosiale medier og deltakelse på diverse arrangementer. Slik bidrar vi til engasjement og opplysning både nasjonalt og lokalt.

Målet vårt er et samfunn der alle unge kan leve trygge, frie og verdige liv, med reell mulighet til å ta egne valg om kropp og framtid. Likestilling, solidaritet, bærekraft og medvirkning er grunnleggende prinsipper i arbeidet vårt. Derfor jobber vi alltid med et interseksjonelt perspektiv og vet at varig endring skjer når unge blir tatt på alvor og får innflytelse i spørsmål som angår dem.